

Læreplan i vaskerifaget - særløp Vg2 og Vg3 /

opplæring i bedrift

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 14. desember 2007 etter delegasjon i brev av 26. september 2005 fra Utdannings- og forskningsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregående opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2008

Gjelder til 31.07.2023

Formål

Vaskerifaget skal legge grunnlag for yrkesutøvelse innen renhold og vedlikehold av alle typer tekstiler. Faget skal bidra til å redusere risikoen for spredning av smitte og forlenge tekstilers levetid ved i størst mulig grad å opprettholde deres bruksegenskaper og utseende. Videre skal faget bidra til å ivareta krav til helse, miljø og sikkerhet.

Opplæringen skal legge grunnlag for å utvikle en helhetlig forståelse for prosessen fra mottakshåndtering, vask og etterbehandling til sluttkontroll og utlevering av tekstiler. Videre skal opplæringen fremme lærlingens evne til kritisk vurdering av prosesser og produkter og til å identifisere og behandle avvik. Opplæringen skal også fremme forståelsen for personlig hygiene og allergi- og smittevern.

Opplæringen skal legge til rette for praktisk oppgaveløsning, selvstendig og sammen med andre. Videre skal opplæringen legge til rette for deltakelse og kunnskapsutvikling i et faglig fellesskap. Opplæringen skal også fremme forståelse for tilstøtende fagområder. Arbeid i tråd med retningslinjer for behandling av tekstiler skal inngå i opplæringen.

Fullført og bestått opplæring fører fram til fagbrev. Yrkestittel er vaskeriperatør.

Hovedområder

Vaskerifaget er strukturert i fire hovedområder. Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over hovedområdene:

Årstrinn	Hovedområder			
Vg2 og Vg3 / opplæring i bedrift	Mottakshåndtering	Vask	Etterbehandling	Sluttkontroll og utlevering

I tillegg skal lærlingen ha fellesfag etter bestemmelser gitt av Kunnskapsdepartementet.

Mottakshåndtering

Hovedområdet omfatter mottakslogistikk, sortering og klargjøring for produksjon. Smitterisiko og hygieneregler ved mottak og sortering inngår i hovedområdet.

Vask

Hovedområdet omfatter innstilling og overvåking av prosesser i vaskerimaskiner. Oppbygging av vaskeresepter og valg av vaske- og tørkemetoder inngår i hovedområdet. Helse, miljø og sikkerhet, smitterisiko og hygieneregler står sentralt i hovedområdet.

Etterbehandling

Hovedområdet omfatter innstilling og overvåking av maskinprosesser knyttet til etterbehandling. Videre inngår krav til produksjonsflyt og produktivitet, risikovurderinger og forebyggende sikkerhetstiltak.

Sluttkontroll og utlevering

Hovedområdet omfatter kvalitetskontroll av produkter. Videre dekker det pakking og utlevering av tekstilleveranser, og avviksbehandling. Ordre- og faktureringsrutiner inngår også.

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I vaskerifaget forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig i vaskerifaget innebærer å diskutere faglige løsninger og formidle utført arbeid og avvik til kunder og kollegaer. Å kunne skrive innebærer å dokumentere prosesser og utarbeide miljø- og avviksrapporter.

Å kunne lese i vaskerifaget innebærer å forstå og bruke håndbøker for maskiner og utstyr, gjeldende regelverk, produktdatablader, standarder og retningslinjer.

Å kunne regne i vaskerifaget innebærer å beregne maskinkapasitet og tidsbruk. Videre innebærer det å beregne kostnader knyttet til ressursbruk og metodevalg.

Å kunne bruke digitale verktøy i vaskerifaget innebærer å bruke systemer for registrering av kunder, merking av tøy og innkjøp. Videre innebærer det å betjene maskiner og utstyr.

Kompetansemål

Etter Vg3

Mottakshåndtering

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- identifisere oppgaver i samarbeid med kunder
- vurdere smitterisiko og sortere tekstiler i henhold til kvalitetskrav, prosedyrer og gjeldende regelverk
- sortere ut fremmedlegemer
- utføre arbeid i samsvar med restriksjoner knyttet til ren og uren side og retningslinjer for personlig hygiene
- planlegge og tilrettelegge produksjon tilpasset tekstilsammensetning, tøyvolum og maskinpark
- drøfte faglige løsninger med kollegaer
- håndtere mottak og oppbevaring av kjemikalier i henhold til gjeldende regelverk
- behandle farlig avfall i samsvar med gjeldende regelverk

Vask

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- innstille, bruke og overvåke vaskemaskinprosesser
- utføre arbeid i tråd med gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet
- bygge opp vaskereseptor tilpasset fibertype, smusstype, skittenhetsgrad, kjemikalier, vasketid, temperatur og mekanisk bearbeiding
- identifisere og rapportere avvik og utføre korrigerende tiltak
- innhente informasjon om og drøfte nye metoder, teknikker og teknisk utstyr i bransjen
- håndtere kjemikalier og emballasje i samsvar med gjeldende regelverk
- vurdere smitterisiko i vaskeprosesser og utføre arbeid i henhold til prosedyrer for smittevern
- foreta hygiene- og bakteriekontroll i vaskeprosesser

Etterbehandling

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- innstille, bruke og overvåke rullegater, finisheringstunneler, presser, foldeutstyr og hengebaneutstyr
- gjennomføre tiltak for å unngå selvantennning i tekstiler

- legge til rette for effektiv produksjonsflyt og måle produktivitet
- vurdere omvask og kassasjon av tekstiler
- etterbehandle i tråd med regler for personlig hygiene
- kontrollere temperatur og foreta hygiene- og bakteriekontroll i etterbehandlingen
- betjene og vedlikeholde maskiner og utstyr i etterbehandlingsavdelingen
- identifisere avvik i etterbehandlingsprosessen og samarbeide med andre om korrigerende tiltak

Sluttkontroll og utlevering

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- kontrollere kvaliteten på produktet i tråd med kundeavtale og retningslinjer for kvalitet
- pakke ferdigvare for utlevering og transport i samsvar med bestilling og hygieneregler
- informere kunder om bestillingsavvik
- kontrollere for riktig pris og utarbeide fakturabilag

Vurdering

Bestemmelser for sluttvurdering:

Hovedområder	Ordning
Mottakshåndtering	
Vask	Alle skal opp til fagprøven, som normalt skal gjennomføres innenfor en tidsramme på fire virkedager.
Etterbehandling	Før fagprøven må alle ha bestått eksamen på Vg3-nivå i lærefaget. Eksamen utarbeides sentralt og sensureres lokalt.
Sluttkontroll og utlevering	

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.